

<https://moscova.mae.ro/node/931>

Relații bilaterale

Comemorarea eroilor români

Comemorarea eroilor României (persoane civile și militare care au decedat în timpul și din cauza conflictelor armate ca urmare a îndeplinirii unui serviciu comandat) în Federația Rusă este reglementată prin *Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse privind regimul juridic al mormintelor militare române aflate pe teritoriul Federației Ruse și al mormintelor militare ruse aflate pe teritoriul României*, semnat la București (la 8 noiembrie 2005), ratificat de către România prin Legea nr. 413 din 9 noiembrie 2006 și de către Rusia prin Legea federală nr. 190-FZ din 9 noiembrie 2006 (*Федеральный закон от 9 ноября 2006 г. №190-ФЗ*).

Atribuțiile și responsabilitățile Ambasadei privind organizarea și desfășurarea activităților cu caracter comemorativ în Federația Rusă sunt fundamentate prin Legea nr. 379, din 30 septembrie 2003, privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război:

- „Activitățile pentru comemorarea eroilor României în străinătate sunt organizate de către Ministerul Afacerilor Externe, prin reprezentanțele diplomatice sau oficiile consulare ale României care își desfășoară activitatea în statele respective, în colaborare cu alte instituții sau organizații interesate, după caz” (art. 45, pct. 5);
- „reprezentanțele diplomatice și oficiile consulare ale României din străinătate păstrează și actualizează permanent evidența mormintelor și operelor comemorative de război românești aflate pe teritoriul statului unde își desfășoară activitatea” (art. 31, lit. b);

Activitatea comemorativă a Ambasada României la Moscova vizează:

- identificarea, în arhivele ruse, a unor informații relevante despre victimele de război române (prizonieri de război internați, civili deportați sau strămutați etc.) decedate în timpul și din cauza conflictelor armate internaționale;
- descoperirea locurilor de înhumarea a prizonierilor de război și deportaților civili români decedați, în anii 1941-1956, în lagărele NKVD, spitalele speciale și batalioanele de muncă ce au funcționat pe teritoriul Federației Ruse;
- marcarea, prin însemne comemorative, a locurilor de înhumarea a prizonierilor de război și deportaților civili români decedați pe teritoriul Federației Ruse;
- desfășurarea periodică (la Ziua Eroilor, Ziua Armatei și Ziua Națională a României) de manifestări evocatoare și cu caracter comemorativ dedicate victimelor române ale conflictelor armate;

- obținerea, la solicitarea urmașilor persoanelor civile și militare decedate în timpul și din cauza războiului pe teritoriul Federației Ruse, de informații arhivistice privind destinul tragic al înaintașilor neîntorși din război;
- valorificarea – prin intermediul site-ului Ambasadei, a unor manifestări științifice și publicistice cu caracter istoric – a fondului documentar-arhivistic constituit în timp la nivelul reprezentanței diplomatice.

În urma unei *laborioase documentări științifice* efectuată, în ultimul deceniu, în mai multe arhive de stat ruse, la Ambasadă s-a creat *Baza integrală de date privind victimele de război române din Federația Rusă* (militari ajunși în prizonierat și civili deportații), pe site-ul misiunii <https://moscova.mae.ro/node/931> fiind postate informații relevante și utile despre aceste victime (legislația domeniului, lucrări științifice, situații statistice, hărți, fotografii, liste cu morții de război români etc.):

1. Legislație (<https://moscova.mae.ro/node/932>):

- [Legea nr. 379 din 30 septembrie 2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război](#)
- [Hotărârea nr. 635 din 29 aprilie 2004 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului National pentru Cultul Eroilor](#)
- [Legea nr. 413 din 9 noiembrie 2006 pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse privind regimul juridic al mormintelor militare romane aflate pe teritoriul Federației Ruse și al mormintelor militare ruse aflate pe teritoriul României, semnat la București la 8 noiembrie 2005](#)

2. Documente istorice (<https://moscova.mae.ro/node/933>):

- [Lucrarea „România și Rusia în timpul primului război mondial 1918-2018”, care reunește comunicările prezentate – de către 16 cercetători români și ruși – la Sesiunea științifică organizată la Moscova, de către Ambasadă, pe 29-30 septembrie 2016.](#)
- [Lucrarea „Prizonieri de război români în Uniunea Sovietică. Documente 1941-1956”, realizată în baza unui acord semnat între Institutul Diplomatic Român și Arhivele Militare de Stat ale Rusiei, prin contribuția a trei diplomați ai Ambasadei și a doi cercetători ruși și publicată în anul 2013 la Editura Monitorului Oficial R.A. București.](#)
- [Lucrarea „Deportarea în fosta URSS a etnicilor germani din România. Argumente arhivistice ruse”, elaborată de un diplomat al Ambasadei și publicată în decembrie 2019 la Editura Honterus Sibiu.](#)

3. Statistică (<https://moscova.mae.ro/node/934>):

- [Cimitirele prizonierilor de război și deportaților români înhumați în Federația Rusă \(situație centralizatoare pe republici, ținuturi și regiuni\);](#)

- Cimitirele militare amenajate (la Rossoška–Regiunea Volgograd, fostă Stalingrad, inaugurat la 25 octombrie 2015 și Apșeronk – Ținutul Krasnodar, inaugurat la 26 noiembrie 2018) și cele 29 de monumente comemorative de război românești ridicate în Federația Rusă;
- Cimitirele prizonierilor de război și internaților civili români decedați în Federația Rusă.

4. Lağăre de prizonieri (<https://moscova.mae.ro/node/935>) în care au decedat militari și civili români :

- *Harta* cu amplasarea, pe teritoriul Rusiei, a celor 288 de cimitire multinaționale ale prizonierilor de război străini în care au fost înhumații aproape 30.000 de militari și civili români decedați în lagărele NKVD, spitalele speciale și batalioanele de muncă sovietice.
- *25 de hărți de detaliu* (pe republici, ținuturi și regiuni) cu locurile de înhumare a militarilor și civililor români decedați pe teritoriul Federației Ruse.

5. Monumente comemorative de război românești în Federația Rusă (<https://moscova.mae.ro/node/936>)

- *Fișele tehnice* (de prezentare) a 29 de monumente comemorative de război românești instalate în ultimul deceniu în Federația Rusă (*Notă: în 2019 au fost ridicate încă 5 monumente, care nu au încă fișă de prezentare*);
- *Listele nominale* cu datele de identificare (nume, prenume și patronim; etnia/naționalitatea; anul nașterii; gradul militar; data decesului și locul înhumării) ale 10.724 de prizonieri de război (militari) și “internați” (deportați civili) români, decedați în perioada 1941-1956 în lagărele, spitalele și obiectivele speciale NKVD-MVD, respectiv batalioanele de muncă sovietice, și înhumați în cele 29 de locații pe teritoriul actual al Federației Ruse unde au fost ridicate monumentele comemorative românești;

6. LISTA NOMINALĂ INTEGRALĂ cu datele de identificare a 20.718 prizonieri de război (militari) și “internați” (deportați civili) români, decedați în perioada 1941-1956 în lagărele, spitalele și obiectivele speciale NKVD-MVD, respectiv batalioanele de muncă sovietice care au existat pe teritoriul actual al Federației Ruse.

- *Anexa “Locurile de amplasare a cimitirelor multinaționale de pe teritoriul actualei Federații Ruse, în care sunt înhumați prizonieri de război și „internați” civili români decedați în anii 1941-1956”.*